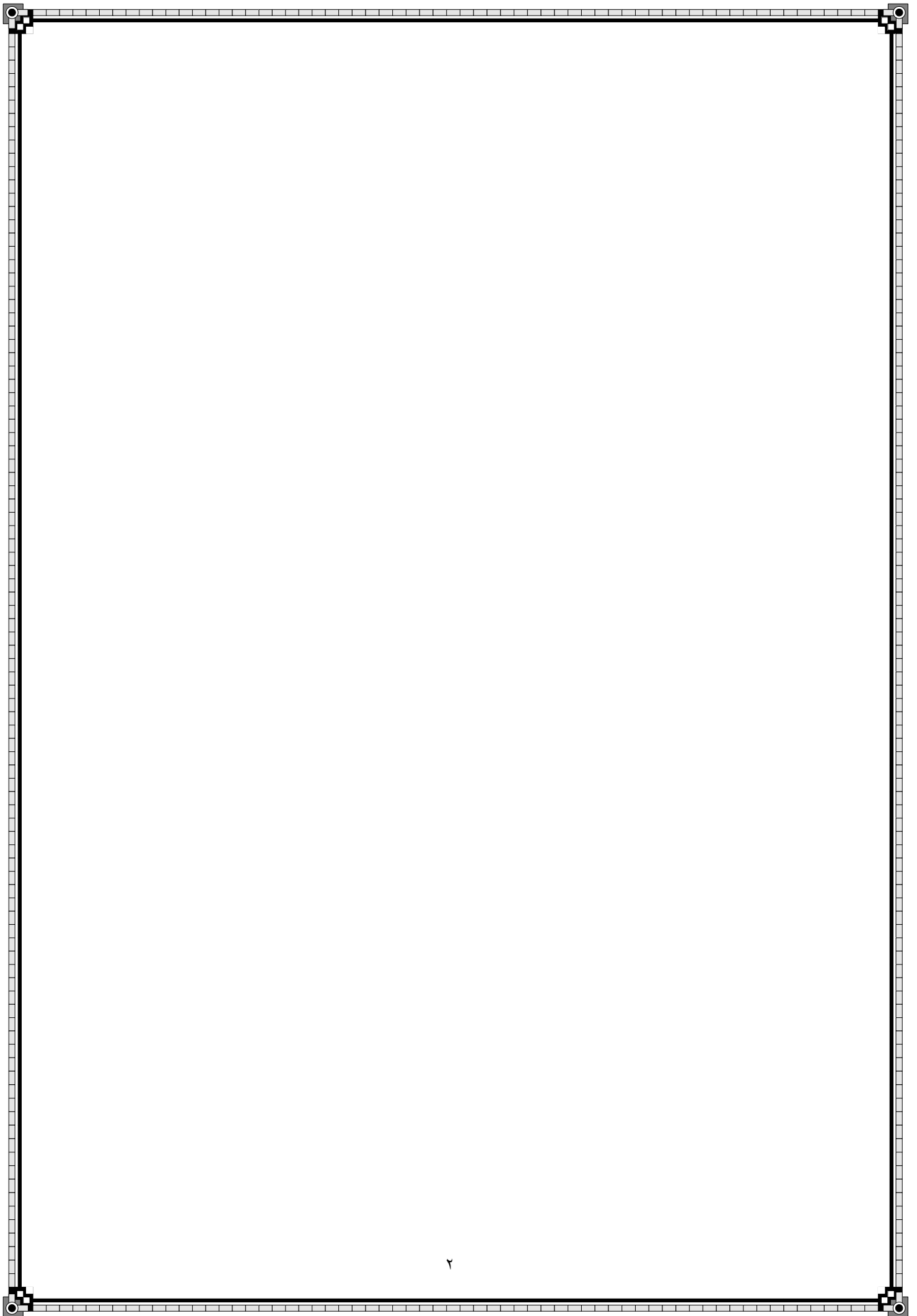

آشنایی با ساختار و وظایف کارگروه های تخصصی شوراهای اجتماعی محله ها

پیرو شکل گیری شورای اجتماعی محله ها توسط شورای اسلامی شهر کرمان طبق اصل ۷ و ۱۰۰ قانون اساسی کشور و ماده ۷۱ بندهای ۵، ۶، ۷ قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی شهر و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۲۳ مجلس شورای اسلامی و تدوین دستوالعمل های مربوطه، طراحی و ابلاغ وظایف ارکان آن از جمله کارگروه های تخصصی انجام و فعالیت ها بر اساس آن صورت می گیرد. فعالیت های کارگروه ها و اجزای مدیریت محله کاملاً به صورت داوطلبانه و افتخاری بوده و از سویی دیگر در چارچوب روشی علمی و منطقی می باشد تا بهره وری برنامه ها به حداکثر برسد اهداف عالی اجزا و ارکان مدیریت محله چیزی جدای از اهداف مدیریت محله نیست. مسئولیت اصلی تمام برنامه های اجرایی با مدیران محله (شورای اجتماعی محله) می باشد. لذا در این مجموعه سعی شده تا با مدل های مدیریتی نسبت به تشریح وظایف و شرایط احراز ارکان و اجزای مدیریت محله (شورای محله، کارگروه های تخصصی) اقدام گردد و در نهایت تعامل اجزای مختلف مدیریت محله با سایر نهادها مشخص گردد. این امر مستلزم تعریف ساز و کاری برای سنجش و ارزیابی نیز می باشد.

چه کسانی در محله نقش دارند:

نقش ها یا وظایف هر یک از عوامل در محله ها موضوعی است که می بایست توجه ویژه ای به آن کرد.

شهرداران افتخاری محله ها، اعضای کارگروه تخصصی داوطلبانه، همگی باید به این موضوع توجه داشته باشند که خدمات ارائه شده در سطح محله ها که به واسطه آن ها صورت می گیرد در نهایت باید منجر به افزایش سطح رضایت و افزایش کیفیت زندگی شهروندان و بهبود مستمر در بهره وری امور مدیریت شهری و محله گردد. لذا توجه همه جانبه به منافع تمامی ساکنین محل، افراد و گروه ها در محله ها و توجه ویژه به اقدامات خود که منافع فرا محلی و در نهایت شهر را حاصل نماید، از اهمیت به سزایی برخوردار است. به طوری کلی پنج گروه اصلی در ساختار مدیریت محله نقش دارند:

۱- ساکنین محله (هم محله ای ها)

۲- سازمانها و نهادهای مدیریت شهری (راهنما و رانندگی، آموزش پرورش، دادگستری، سازمان آب و فاضلاب و ...)

۳- شهرداری و سازمانها و ادارات تابع

۴- پژوهشگران و مراکز مطالعاتی

۵- نهادهای مردمی

ساکنین محله :

شهروندان می توانند به چهار روش نقش خود را ایفا نمایند:

- ۱- با حضور پر بار خود و حضور نخبگان محلی و صاحب نظران در فرایندهای جاری مدیریت محله
- ۲- همکاری با شهرداری، فرهنگسراها، خانه های فرهنگ، پژوهشگران و ..
- ۳- با پذیرش انجام برخی اقدامات تعریف شده جهت بر طرف کردن مشکلات و پیشگیری از آنها
- ۴- مطالبه حقوق شهروندی و پیگیری نتایج از طریق نمایندگان خود در شورای اجتماعی محله و شهردار افتخاری محله

سازمان ها و نهادهای مدیریت شهری

این سازمانها و نهاد ها می توانند از روشهای زیر در فرایندهای جاری مدیریت محله نقش ایفا کنند:

- ۱- ارائه آمار و اطلاعات مورد نیاز پژوهشگران و مسئولین محله
- ۲- تعامل مناسب با مدیریت شهری در سطوح مختلف از جمله سطح محلی ارایه نیاز سنجی از خواست های خود در زمان های مناسب
- ۳- حضور فعال و اثر بخش در جلسات کارشناسی در بالاترین سطح نمایندگی یا معرفی نماینده دائم و تام الاختیار
- ۴- داشتن سعه صدر در برابر شهروندان و شهرداران افتخاری محله و اجتناب از دفاع کاذب و متعصب از عملکردها
- ۵- پذیرش و اجرای اقداماتی که به عنوان مجری تعیین شده اند

شهرداری و سازمان های تابعه

شهرداری به عنوان یک نهاد عمومی و سازمانهای تابعه آن هر کدام به تناسب حوزه خود در فعالیت های تعریف شده دارای نقشی می باشند. به طور معمول وظیفه سیاستگذاری، حمایت، تامین بودجه و نظارت عالی جزء وظایف و سازمانهای ستادی و ارائه خدمات، عملیاتی کردن تصمیمات، ارائه برنامه، آمار و داده ها، بازخورد نتایج، جلب مشارکت و تعامل با شهروندان جز وظایف واحدهای صف و عملیاتی است

پژوهشگران و مراکز مطالعاتی

پژوهشگران حوزه اجتماعی، فرهنگی، مدیریت شهر، و هر پژوهشگر، استاد دانشگاه و یا مراکز علمی دانشگاهی و موسسات خصوصی می توانند، هم در فرایند پژوهشی و شناخت محله ای مشارکت داشته باشند و هم از نتایج آن با همکاری دفتر مرکزی شورای اجتماعی محله ها مستقر در معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری بهره مند شوند.

نهاد های مردمی

نهادهای مختلفی ممکن است در سطح محله یا محله های مجاور وجود داشته باشند ولی باید توجه داشت که نهاد های مردمی و یا سازمان های غیر شهرداری الزاما خود را محدود به تقسیم بندی محله های شهر از دیدگاه شهرداری نمی کنند، لذا به این نکته باید توجه داشت گروه های خیریه، اتحادیه ها، بسیج و .. نمونه ای از نهاد های مردمی هستند که متناسب با موضوعات تعریف شده می توان از ظرفیت آن ها استفاده کرد و نقشی که نهاد های مردمی به دلیل غیرانتفاعی و غیر اقتصادی بودنشان دارند و همچنین تجربیات ارزشمندی که در جامعه و گروه های هدف خود کسب کرده اند، وزنه بسیار ارزشمندی برای محله و مدیریت محله می باشد.

اهداف تشکیل کارگروه های تخصصی:

تشکیل کارگروه های تخصصی به عنوان یکی از مهمترین ارکان مدیریت محله اگر چه گامی بزرگ در راستای ظرفیت بخشی و تعریف موضوعات تخصصی در قالب محور اصلی است، ولی این امر پیش شرط یک عامل اساسی در سطح محله با عنوان (مساله شناسی) و (مساله یابی) می باشد. جهت تحقق این امر پژوهشگران محله با همکاری دیگر اجزا و کارشناسان معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری و دفتر مرکزی شوراهای اجتماعی محله ها مستقر در معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری، اقدام به جمع آوری داده و شناسایی نیازها نموده و پس از مساله یابی و مساله شناسی طرح در تعاملی که فی مابین اعضای کارگروه ها و مدیریت محله به وجود می آید به بررسی موضوعات و ارائه راهکارهای کاربردی توسط کارگروه های تخصصی پرداخته می شود.

البته با شکل گیری کارگروه های تخصصی باید به این نکته اذعان کرد که ماهیت مفهوم مساله شناسی به هیچ عنوان به شناخت از پیش تعریف شده قطعی نمی پردازد بلکه بر اساس شناخت و درک مشخصات و ویژگی های هر مساله موجود در محله و نحوه مداخله در آن عمل می شود. به عبارتی دیگر رویکرد مساله محوری، مبنای اقدام قرار می گیرد که بر اساس آن ممکن است هر یک از محله ها در انجام فعالیت های خود نیازمند کارگروه های تخصصی مشترک و یا بعضاً غیر مشترک باشند. بنابراین مسائل و مشکلاتی که سطح محله با آن دست به گریبان می باشد تنها با بهره گیری درست و بهینه از توان، استعدادها، و ظرفیت های بالقوه وسیع موجود در سطح محله ها و منابع شهری در حوزه های گوناگون و در قالب طرح ها و برنامه های مشارکتی قابل حل هستند. کارگروه های تخصصی به دنبال این ظرفیت های بالقوه در میان شهروندان و نخبگان کرمانی می باشد تا شبکه ای پر رونق از تجمع های داوطلبانه نخبگان، فرهیختگان و اندیشمندان در ابعاد مختلف زندگی اجتماعی شهروندان ایجاد کنند.

شورای اجتماعی محله :

مجموعه ای است مرمی و متشکل از نمایندگان نهادهای محله ای، دستگاه های اجرایی مستند به اساسنامه شورای اجتماعی محله های موصوب شورای اسلامی شهر کرمان که با ۱۵ نفر در هر محله تشکیل می شود که هدایت، برنامه ریزی و نظارت و راهبری مدیریت محله را انجام می دهد.

اعضای شورای اجتماعی محله :

۱- امام جماعت منتخب مسجد محل ۲- مدیر مدرسه منتخب ۳- نماینده منتخب سمن ها و تشکل های مردمی ۴- نماینده منتخب بانوان محل ۵- نماینده منتخب سالمندان ۶- نماینده منتخب جوانان محل ۷- نماینده منتخب کسبه محل ۸- رابط پایگاه بهداشت ۹- رابط کلانتری ۱۰- رابط بسیج ۱۱- نماینده شهرداری منطقه ۱۲- رابط کانون مساجد ۱۳- نماینده شاغلین دولت ۱۴- نماینده منتخب نخبگان و اساتید دانشگاهی ۱۵- نماینده دفتر شورای اجتماعی محلات

اعضای کارگروه تخصصی:

کارگروه های تخصصی - مردمی به صورت داوطلبانه و افتخاری بوده و با حضور شهروندان متخصص و آگاه محله در قالب شش موضوع تخصصی تشکیل و فعالیت اصلی خود را به عنوان رکن مشورتی به شورای اجتماعی محله و شهردار افتخاری محله در زمینه شناسایی وضعیت محله ها، جلب مشارکت اهالی، بررسی ارائه راهکار های تخصصی و کمک به اجرای برنامه های شناسایی در سطح محله ها انجام می دهند.

عناوین کارگروه های تخصصی عبارت اند از :

- کارگروه اجتماعی، آموزشی و توانمند ساز
- کارگروه سلامت و محیط زیست
- کارگروه فرهنگی و مذهبی
- کارگروه مدیریت بحران و ایمنی
- کارگروه ورزش و تفریحات سالم
- کارگروه امور خدماتی و رفاهی

اعضای هر کارگروه وابسته به ماهیت محله و خصوصیات آن می تواند دارای ویژه گی های متفاوت باشند و نمی توان اعضای مشخص شده و یکسان برای تمامی آنان در سطح محله توصیف کرد. ولی در حالت کلی می توان گفت که کارگروه تخصصی به صورت یکپارچه بوده که مدیریت و هدایت این تیم بر عهده مسئول کارگروه می باشد.

با توجه به این که قالب اقدامات تصمیم (تحلیل ها، راهکارها، پیشنهادات و همکاری در تهیه برنامه ها) در کارگروه ها به دو صورت فعالیت های برنامه محور (اجرایی) و زیر ساختی (پژوهشی و نیازسنجی) در سطح محله می باشد، می توان اذعان نمود که وجود یک عضو به عنوان کارشناس در کنار شهردار افتخاری محله در این گروه ها می تواند در جاری شدن نتایج تاثیر مستقیم داشته باشد. با توجه به ارتباطات گسترده خانه پژوهش شورای محله با تمامی کارگروه ها و ماهیت پژوهشی خود توصیه می شود از پژوهشگر محله به عنوان کارشناس در برنامه های محله استفاده شود.

آشنایی با ساختار و وظایف کار گروه های تخصصی شوراهای اجتماعی محله ها

شرایط عمومی احراز کار گروه ها

مطابق اساسنامه مصوب شده شورای اسلامی شهر کرمان، شورای اجتماعی محله شرایط و مدارک ثبت نام شدگان را بررسی نموده و حداقل ۷ نفر را به عنوان اعضای هر کار گروه انتخاب می نمایند و پس از تعیین اعضای کار گروه ها در اولین جلسه هر کار گروه با حضور رئیس شورای اجتماعی محله (شهردار محله) یکی از اعضای خود را به عنوان مسئول کار گروه انتخاب می نمایند. شرایط عمومی در ۶ کار گروه تخصصی مطابق جدول زیر می باشد.

تحصیلات و مهارت	تجربه	سابقه حضور در محله	توان تصمیم گیری / مهارت فیزیکی	منابع اطلاعاتی مورد نیاز
حداقل لیسانس یا داشتن مدرک دال بر تخصص در آن موضوع با داشتن مهارت در حوزه مرتبط با تأیید دفتر مرکزی شورای اجتماعی محله	حداقل دو سال تجربه مستقیم	حداقل ۶ ماه	مناسب	مطابق دستور العمل معاونت فرهنگی اجتماعی و سازمان های مربوطه

شرح وظایف عمومی کار گروه ها

- ۱- شناختن نیازها و نارسایی های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، رفاهی و خدماتی و ارائه پیشنهاد و راهکار و برنامه هایی در این خصوص حسب وظیفه هر کار گروه
- ۲- کمک به نظارت بر حسن اجرای طرح های محله ای حسب وظیفه کار گروه تخصصی
- ۳- کمک به مدیریت محله در پیشبرد برنامه ها
- ۴- ارائه طرح ها، پیشنهادات و ابتکارات سازنده به منظور توسعه و آبادانی محله مرتبط با وظایف کار گروهها
- ۵- شناسایی و طبقه بندی الویت های محله در ارتباط با کار گروه ها
- ۶- شناسایی ظرفیت ها و توانمندی های مشارکتی در محله و همکاری در برنامه ریزی در جهت استفاده از این ظرفیت ها
- ۷- ارائه مشاوره و نظرات کارشناسی و تخصصی به شهردار افتخاری محله و شورای اجتماعی محله در جهت بهبود وضعیت موجود
- ۸- شرکت در جلسات، سمینارها، همایش ها، کارگاه ها و همچنین سایر برنامه های موردی بر حسب الویت های محلی
- ۹- تعامل و کمک در ایجاد همکاری و کمک در ایجاد و گسترش کانون های مرتبط با حوزه تخصصی محله ها
- ۱۰- تعامل و همکاری با تمامی مراکز فرهنگی، هنری، اجتماعی، ورزشی و .. (کلیه مراکز دولتی و غیر دولتی) جهت تسهیل کارها در سطح محله
- ۱۱- کمک در فراهم نمودن بستر لازم جهت اجرای صحیح آئین نامه، دستورالعمل و طرح های ابلاغ شده از جانب سازمانهای مرتبط با شهرداری با هماهنگی دفتر شورای اجتماعی محله ها مستقر در معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری
- ۱۲- ارائه راهکار لازم جهت هدفمند کردن تخصیص بودجه و هزینه کرد کلیه برنامه های (هنری، سلامت، مشارکت، کارآفرینی، توانمند سازی و ..) محله
- ۱۳- تعامل با فرهنگسراها و خانه های فرهنگ و مراکز فرهنگی محله
- ۱۴- کمک به شناسایی نخبگان، متخصصان و افراد آگاهی محلی و همکاری در سازماندهی و ارتباط مستمر با آنها
- ۱۵- حضور در نشست های هم اندیشی محله ای
- ۱۶- کمک به شهردار افتخاری محله در پایش مسائل و مشکلات محله
- ۱۷- همکاری در برنامه ریزی حوزه های تخصصی و تهیه برنامه و بودجه و اسناد محلی
- ۱۸- همکاری و ارتباط با مدیران و شهردار منطقه

جلسات برگزاری

هر کارگروه تخصصی صرف نظر از جلسات موردی و اضطراری حداقل هر ۱۵ روز یکبار جلسه رسمی برای ثبت صورتجلسه خواهد داشت

شرح وظایف اختصاصی

➤ کارگروه اجتماعی، آموزش و توانمندسازی

- ۱- همکاری و برقراری ارتباطات موثر در جهت تحقق اهداف شهرداری
- ۲- همیاری شهردار افتخاری محله در تشکیل و راهبری خانه های فرهنگ و فرهنگسراها
- ۳- همیاری شهردار افتخاری محله در برنامه ریزی دوره های آموزشی در جهت ارتقای سطح دانش شهروندان محله و همکاری در نیازسنجی و اجرای آموزش های شهروندی و مورد نیاز محله
- ۴- کمک در توانمندسازی و فعالیت های اجتماعی و گروهی در سطح محله
- ۵- همکاری در پایش وضعیت مشارکت شهروندان و توانمندی های آنها در نیاز محله

➤ کارگروه سلامت و محیط زیست

- ۱- همکاری نزدیک با شهردار افتخاری محله در راستای اهداف شهرداری و تعامل با ادارات مربوطه در حوزه سلامت و محیط زیست
- ۲- همیاری شهردار افتخاری محله، در تشکیل و راهبری خانه های سلامت و انجمن های حوزه سلامت و محیط زیست
- ۳- همکاری در پایش سلامت و مسائل محیطی
- ۴- همکاری در شناسایی مشکلات و مسائل مهم مرتبط با سلامت و ارائه راهکارهای لازم جهت اجرا
- ۵- همکاری و مشارکت در حسن اجرای طرح ها و حمایت و هدایت کلیه برنامه های سلامت جهت اجرا در فرهنگسراها و خانه های محله
- ۶- همکاری و مشارکت در اجرای برنامه های توانمندسازی حوزه سلامت در سطح محله
- ۷- شناسایی نقاط آسیب پذیر محله و مشخص کردن مشکلات برجسته آن
- ۸- کمک در شناسایی افراد شاخص محلی و مشارکت جویانه داوطلب در سطح محله و معرفی و درگیر کردن آنها در اجرای برنامه های شهری

➤ کارگروه تخصصی فرهنگی و مذهبی

- ۱- همکاری و برقراری ارتباط موثر در جهت تحقق اهداف شهرداری
- ۲- همیاری شهردار افتخاری محله در تشکیل و راهبری خانه های کتاب، قرآن و عترت، فرهنگ و مذهب و..
- ۳- همکاری در بازشناسی ظرفیت های محله ای (امکانات محله، فضاهای عمومی، افراد توانمند و نخبگان) در جهت بهبود اجرای مراسم و مناسبت ها و بررسی و پیشنهاد روش های حمایت و تقویت ظرفیت های محلی و مشارکت داوطلبانه مردم برای برگزاری مناسبت های ملی مذهبی
- ۴- تبادل نظر و پیشنهاد های عملی برای برگزاری نمایشگاه و جشنواره های فرهنگی مذهبی و مسابقات در سطح محله
- ۵- شناسایی و معرفی نخبگان، اندیشمندان، فعالان و پیشکسوتان عرصه های فرهنگی مذهبی محله به منظور برگزاری مراسم تجلیل و تقدیر از آنها
- ۶- بررسی پیشنهاد و درخواست های محلی برای برگزاری یادواره ها و جشنواره ها، مراسمات ملی مذهبی
- ۷- همکاری در پایش وضعیت فرهنگی و نیازسنجی و امکانسنجی فضاها و اقدامات فرهنگی و مذهبی محله

➤ کار گروه تخصصی - مدیریت بحران و ایمنی

- ۱- اجرای دستورالعمل و همکاری با شهردار افتخاری محله در راستای اهداف ستاد بحران، سازمان آتشنشانی و معاون های مرتبط شهرداری
- ۲- همیاری شهردار افتخاری محله در تشکیل و راهبری خانه دوام و ایمنی در محله و مراکز مرتبط
- ۳- همکاری در اجرای طرح ها و برنامه های مرتبط با پیشگیری، کاهش خطر پذیری و آمادگی
- ۴- همکاری در ایجاد بانک های اطلاعاتی از ظرفیت های مکانی و اجتماعی دارای الویت برای طرح های مدیریت بحران
- ۵- همکاری در نیاز سنجی و اجرای آموزش های مرتبط
- ۶- همکاری در جمع آوری آمار و اطلاعات مرتبط، تهیه بانک اطلاعاتی و تهیه نقشه ها مدیریت بحران محله از مراکز مرتبط
- ۷- همکاری در اجرای تمرین ها و مانورهای مدیریت بحران
- ۸- همکاری در آموزش ساکنین محله در سطوح و رده های مختلف سنی جهت افزایش سطح آگاهی برای آمادگی و مقابله با بحران
- ۹- همکاری در شناسایی سازمان های مردم نهاد محلی و استفاده از ظرفیت و توانمندی این گروه
- ۱۰- همکاری در پایش وضعیت ایمنی و بحران و امکان سنجی فضاها و اقدامات ایمنی محله
- ۱۱- همکاری با نیروی انتظامی در جهت ارتقاء امنیت محله

➤ کار گروه تخصصی امور خدماتی و رفاهی

- ۱- اجرای دستورالعمل ها و همکاری نزدیک با شهردار افتخاری محله در راستای اهداف شهرداری
- ۲- همیاری شهردار افتخاری محله در تشکیل و راهبری خانه کارآفرینی و ..
- ۳- همکاری در شناخت آسیب های اجتماعی محله پایش وضعیت رفاه و سطح کیفیت زندگی شهروندان محله و افراد آسیب پذیر با نهاد های مرتبط
- ۴- کمک به برقراری و گسترش تعامل با نهادهای دولتی و غیر دولتی در جهت ساماندهی افراد آسیب دیده اجتماعی
- ۵- کمک به شناسایی صاحبان ایده و طرح های کسب و کار و کارآفرینان برتر و موفق محله و معرفی آنها به دفتر مرکزی شورای اجتماعی محله ها مستقر در معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری
- ۶- همکاری در ایجاد بانک اطلاعاتی شامل فهرست نیازهای رفاهی و توانمندی های تخصصی و اجرایی ساکنین محله در جهت اجرای طرح های کارآفرینی و شناسایی الویت ها و برنامه ریزی ارتقا سطح رفاه اجتماعی
- ۷- همکاری در برنامه ریزی جهت شناسایی افراد آسیب پذی محله برای معرفی به مراکز خدمات اجتماعی جهت حمایت از نیازمندان با حفظ و شان و منزلت انسانی
- ۸- شناسایی خیرین محلی بویژه آن دسته از خیرینی که تمایل به مشارکت در طرح های خدمات شهری و زیرساخت های شهری دارند
- ۹- کمک به ارتقای مشارکت اجتماعی شهروندان و ارائه راه کارهای مشارکت جویی

➤ کارگروه تخصصی ورزش و تفریحات سالم

- ۱- اجرای دستورالعمل ها و همکاری با شهردار محله در راستای اهداف شهرداری
- ۲- همکاری در برنامه ریزی جهت اقدامات ورزشی، تفریحی و برنامه ریزی و نیازسنجی تفریحات سالم
- ۳- ارائه طرح های ابتکاری با هدف توسعه گردشگری و جلب مشارکت بخش خصوصی و معرفی فرصت های سرمایه گذاری در محل
- ۴- کمک به شناسایی و معرفی امکانات بالفعل و بالقوه محله در زمینه فراهم نمودن فرصت ها و ارائه خدمات رفاهی و مشارکت های اقتصادی در جهت اجرای پروژه های رفاهی و گردشگری، ورزشی
- ۵- همکاری در برنامه ریزی در جهت احیا و بهره برداری بهینه از مراکز فرهنگی و جاذبه های طبیعی محله با هدف ارتقای حس تعلق و آگاهی شهروندان نسبت به فرهنگ، اجتماع و محیط زیست
- ۶- بررسی و پیشنهاد حمایت و پشتیبانی از امور مساجد، نیروهای مقاومت بسیج، آموزش و پرورش، وزارت ورزش و جوانان و سایر نهاد های متولی جهت غنی سازی اوقات فراغت شهروندان
- ۷- ارائه راهکار های عملیاتی ایجاد زمینه لازم جهت جلب مشارکت شهروندان در برنامه اوقات فراغت
- ۸- شناسایی ظرفیت های ورزشی موجود در سطح محله و برنامه ریزی در جهت استفاده مناسب از آنان
- ۹- همکاری در امکان سنجی جهت برگزاری مسابقات محلی و فرامحله ای با استفاده از ظرفیت ها و استعداد های ورزشی محله
- ۱۰- همکاری در پایش وضعیت شاخص های ورزش شهروندی.